

SZABÓ HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona.

Szerkesztő és laptulajdonos

ULLMANN JÁKÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VII. ker., Csengery-utca 1. szám

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

VIKÁR BÉLA MANGOLD BÉLA KOLOS
FŐMUNKATÁRSÁK

Nyilatkozat.

Az „Esti Ujság“ március 27-iki száma „Reklamáció“ című vezető cikkelyben foglalkozott a szállítási szabó-kisiparosok bérharcával. Az Esti Ujság vezércikkének minden szava aranyigazság és örökös hálára kötelezte nemcsak a szállítási szabó-kisiparosokat és munkásokat, hanem a kenyéréért véres verejtékkel küzdő egész munkálkodó osztályt.

Az „Esti Ujság“ minden szava túszerűségeként hatott a vállalkozó kereskedőkre, amit igazol azon tény, hogy amit nem volt képes elérni 18 nap alatt a szállítási szabók szervezete — a tárgyalást — azt a „Reklamáció“ című vezércikk 18 óra alatt elérte, azaz nyilatkozattételre szorította az Egyenruha-szállítók országos egyesülete elnökét, Wollák Somát és titkárát, dr. Vince Mórt.

Én sem az „Esti Ujság“-ban, sem a „Pesti Hírlap“-ban megjelent nyilatkozatokra nem válaszoltam, mert *ténykedésemért* csak a szállítási szabó-kisiparosoknak és munkásoknak tartozom felelősséggel, de tartozom azon iparososztálynak is, mely engem — a kisembert — többször abban a bizalomban részesített, hogy a köztéren is szerepelek.

Nyolc év óta vagyok titkára azon kisiparososztálynak, kik — habár iparjoggal el vannak látva — mások számlájára üzletekben dolgoznak. Természetes, hogy titkári állásomból kifolyólag — no meg, hogy ki birom magamat fejezni szavakban — több bérharcban kellett, a szabókisiparosság követelésének elérhetéseért a küzdelem élére állanom és csak természetes, hogy amennyiben a bérharc ellenszenves, bizony

személyem sem valami kedves. A bérkövetelések felállításánál minden hatalmi kérdést kerültem és mihelyt láttam, hogy a munkaadók egy bizonyos követeléshez *makacsul* ragaszkodnak, azonnal engedékeny lettem, amiért több alkalommal éles szemrehányást kaptam és sok-sok vádat és keserűséget szenvedtem el. A szállítási szabókisiparosok és munkások bérharcáért is sok szemrehányás ért a kisiparosoktól, mert az 1905. évben — tehát 6 évvel ezelőtt — megállapított munkabérek bizony a munkások követelésével és a fokozódó drágasággal nem állnak arányban. Szemrehányást kaptam, mert két év óta állandóan huztam a bérek emelését, mert tudtam, hogy lekötött szerződések vannak és nem akartam a vállalkozóknak szándékosan kárt okozni.

Amennyiben azonban 1911. évben a nagyobb szállítások lejárnak és újabb pályázatok lesznek, kötelességem volt az árszabály benyújtása, hogy a vállalkozók az újabb munkabérek szerint pályázzanak és a szabó-kisiparosság és munkásság könnyebb megélhetését biztosítsam. Így történt az, hogy március 6-án az Egyenruhaszállítók országos egyesületének egy négysoros levélben bejelentettem, hogy a szállítási szabókisiparosoknak az 1905. évben megállapított árszabályát a munkaadók husz százalékkal emeljék fel és az árszabály tárgyalásának határidejét március 9-ére kértem. (Közbevetőleg megjegyzem, hogy a husz százalékos bérkövetelést bejelentettük külön a Rosenthal H. utóda cégnek, valamint a Budapesti szabóiparosok hitel- és termelő-szövetkezetének.)

Beadott levelünkre március 9-én ajánlott

levelet kaptam — mint titkár, amelyben dr. Vincze Mór, az egyenruhaszállítók titkára nyolc napi halasztást kért. Szó nélkül beleegyeztünk, sőt amennyiben a Rosenthal-cég egyik főnöke, Wollák Jenő Konstantinápolyban volt és úgy tudtuk, hogy 20-kán érkezik meg, azt is bevártuk. Március 21-én, délelőtt 11 órakor Molnár Vince elnök jelenlétében telefonon felhívtam Wollák Jenőt, ki azt a választ adta, hogy nem tud az árszabályról semmit. Felhívtam egyben intézkedésre és 22-én reggel 8 órakor felkértem Molnár Vince elnököt, hogy menjen be a Rosenthal-céghez, tudja meg, hogy mi van, mert a munkásokat már nem tudjuk tovább munkában tartani. Molnár bement. Sárközy Ede üzletvezetőt, a Wollák Soma megbízottját kérdezte, hogy mi van az árszabállyal, Sárközi azt válaszolta, hogy ő nem tudja és ő még aznap el is utazik. Wollák Zsigmond pedig azt válaszolta, hogy ők a saját munkásaikat jól fizetik és mással nem törődnek. Amidőn Molnár elnök erről nékem referált, láttam, hogy az árszabály tárgyalását szándékosan ki akarják húzni, összehívtam az árszabály tárgyalásával megbízott bizottságot és egy nyilvános ülés tartását bejelentettem a főkapitányságnál. A munkások ezt meghallották és a munkát azonnal abbahagyták és így a kisiparosok sem dolgozhattak, ők is otthagyták műhelyüket.

Szerdán, március 22-én Spitz Bernát cégtől telefonon kerestek. Átmentem a szövetkezetbe, ott telefonon Spitz Imrével beszéltem. Ismét hivattak a telefonhoz. Átmentem. Akkor — tanum reá az üzletvezető, a könyvelő-kisasszony és az összes szövetkezeti szabászok — azt a választ kaptam a Spitz-cég egyik kisasszonyától, hogy engem ők nem kerestek, mire én azt üzentem, hogy belőlem bolondot nem tesznek, hanem beszüntetjük a munkát.

Csütörtökön, március 23-án, déli 1¹/₂ órakor egy messenger-boy hozott levelet nevemre címezve, aláírva Spitz Bernát, Spitz Ferenc János. Eltekintve attól, hogy a levél nem volt hivatalos, mert se elnök, se titkár nem volt aláírva, a levélben foglaltakat már nem vehettem figyelembe, mert a munka már szünetelt és a nyilvános ülés 3 órakor a bérharcot ki is mondta. Ez a tiszta és való tényállás.

Az „Esti Ujság“-ban természetesen a bérharc kimondásának én vagyok az okozója. Ezt írja dr. Vincze titkár, ezt írja Wollák Soma. Nem törődöm vele, mert aki vaksággal nincs megverve, akit hatalmi túlkapás nem mámorít meg, az tisztán láthatja, hogy az árszabály tárgyalásának megkezdését azért huzták-halasztották, hogy a sürgős munka készüljön el és a szállítási szabók árszabályából ne legyen semmi. Ámde engem az Esti Ujságban dr. Vincze Mór titkár ur kinevezett a szabókisiparosság vezérének. Elfogadom, de hozzá teszem, hogy elcsapni való vezér volnék, ha nem aszerint cselekedtem volna, mint ahogy tettem.

De Wollák Soma — a kuláns főnök — azt írja, hogy a szállítási szabók helyzete a legjobb, mert csak egy munkása 10.000 koronát keres nála, hat munkással.

Ezt a kijelentést csak a harag diktálta Wollák Soma tollába. Mert nékie tudnia illik, hogyha van is egy, aki hat segéddel, két tanonccal és a mester maga 10.000 koronát számol — és nem keres —, a 10.000 korona kétharmadrésze a munkásoké, marad a mesternek két tanonccal együtt 3330 korona. Abból tartja fenn a műhelyt, fizet adót, drága lakbért, még drágább szenet és varrókellékeket, huzza és viszi kocsival a munkát stb. Azonkívül dolgozik reggel 5 órától 10-ig, vagyis ha rendes tíz órai munkát számítok fel egy napra, úgy egy évben nem 12, hanem 16 hónapot dolgozik. Hátha olyan jól megy a kisiparosságnak, miért lakik a Szt.-László-uton, Dévény-utcában, szóval ott, ahol már az ördög is jóéjszakát kíván?

Azt is írja Wollák Soma, hogy ő már három évvel ezelőtt javította az árszabályt, de a szövetkezet nem és a kisiparosok vezetői tőle sem fogadták el.

Erről nem tudok, de kétségbe nem vonom. Azonban mit igazol ez? Azt, hogy itt is a szállítási szabókisiparosok becsületessége tűnik ki. Számítsuk ki, mit keresett ezzel Wollák ur. Ha egy munkása keres 10.000 koronát, Wollák urnak van 25 munkása, ezek keresnek egy évben 250.000 koronát. A 250.000 koronának 10 százaléka egy évben 25.000 korona, három évben 75.000 korona, tehát amennyiben nem fogadták el a 10 százalékos három évvel ezelőtti, mai

napig 75.000 koronát hagytak Wollák ur kasszájába. No, de minek folytassam. Az urak egymás beugratására sztrájkba kergették a kisiparosságot. Ez az igazság.

A kisiparosok és munkások állják a harcot. Mennyivel más a kisiparosok szolidaritása, azt az a tény egymagában fényesen dokumentálja, hogy mindamellett, hogy a szövetkezet a kért 20 százalékos bérjavítást már március 7-én megadta, *ezideig* még sem dolgoztak. Pedig az urak a szövetkezetben és Ullmann Jákóban keresik a bűnbakot, holott sokkal közelebb megtalálják, ha egy kissé önnönmaguk közt körülnéznek.

A gőg, uraim, a gőg az, mely önöket elva-kitotta. Ha abban a hiszemben élnek, hogy a kisiparosok fogják a tárgyalás felvételét kérni, akkor várhatnak ítéletnapig. Ha letörni akarják: kijelentem, hogy még csak megtörni sem lehet őket. Ha *lealázni*, ha *kiéheztetni* akarják: akkor csalódnak. Arról, hogy ez mind meg ne történhessék, gondoskodom én.

Ullmann Jákó, főtitkár.

BERKETZ ISTVÁN UTÓDA (*Kovács Endre cég, IX., Kinizsy-utca 14.*) a t. szabóiparosok szives tudomására hozza, hogy a nála végeztetett vegytisztítások és egyéb munkák után a szokásos kedvezményeket adja. Kifogástalan munka. Gyors előállítás. Gyűjtőtelepek: IV., Váci-utca 51., VI., Izabella-utca 66., VI., Teréz-körut 44., VII., Rákóczi-ut 78., V., Lipót-körut 16., VIII., Üllői-ut 30., I., Fehérvári-ut 31.

S Z E M L E.

Bérharc.

Az üzlettulajdonosok merev álláspontja bérharcba kergette a szállítási-szabókisiparosokat és munkásokat. Ktartásuk elszánt és nincs az a hatalom, mely őket megtörje. A *Rosenthal* H. utóda cég pedig szabadalmazhatná „bérharc letörésére szánt találmányát.“ Ugyanis sikkasztásért jelenti fel azon kisiparosokat, kik a bérharc kimondása után műhelyükben hevertetik munkájukat. Érdekes találmány és reméljük, hogy eme találmányát nemcsak Európában, hanem Amerikában is patentiroztatni fogja. Dicsérendő eljárás, amikor 30 év óta a céghez dolgozó kisiparosokat sikkasztás büntette miatt a rendőrség elé állíttatja. Mi örvendünk neki, mert a cég eme eljárása még inkább összetartásra fogja

ösztönözni a szabókisiparosságot. De még jobban örvendünk azon látványon, midőn a cég a szállítási-szabóknak a filléreket sem akarja megfizetni, a katonaszabóknak pedig tiszt munkabért akar érte fizetni. Csakhogy nagyon megkésett a cég, mert katonaszabó sztrájk munkák elkészítésére sohasem vállalkozott. Szép dolog lesz, ha a m. kir. államrendőrség munkáját az Asztriában lévő Prossnitzban, vagy az osztrák Beck-céggel fogják készíttetni, ahová állítólag lédaszámra küldik. Mellékes. Ha így lehet üzletet vezetni, hát tessék de a szállítási-szabók által a murka csak a k... dik meg, ha követelésük teljesítve lesz.

Alapítvány.

A Beckmann-alapítványra a Nobel és Szabó-cég 50 koronát küldött a Budapesti férfiszabók ipartestületéhez, mely adományt ezuton nyugtázza

Az ipartestület elnöksége.

Sztrájk-nóta.

A Szállítási-szabóiparosok és munkások sztrájk tanyáján a következő sztrájk-nótát éneklük a sztrájkolók. (A vers szerzője *Rosner Sándor* szabósegéd.)

A szállítási szabókisiparosok és munkások tábornokára
Szálljon az egekből ezer áldás rája.

Nagyságát megillessék erő és bölcsesség,
Dicsőségét Budapesten soká emlegessék,
Éljen Ullmann Jákó, éljen a vezérünk!

A sztrájk tanyája legyen erős vára,
Az iparos és munkásság becsülje és hallgasson szavára,
A mit a munkás érez, jusson el szívéhez,
Hogyha tábornokunk velünk egyet érez,
Esküszünk, hogy hűek leszünk, mint harcos a vezérhez.

Békét parancsoljon és ki nem fogadja,
Törje meg az ellent rettentő haragja,
Legyen hős tábornokunk, mi erényében bizunk
És ha benne bizunk, szaktársaink,
Kivívja a jogunk.

Eljegyzés.

Tóth Róza kisasszonyt *Kunhegyesről* eljegyezte *Frischák Antal* szabóiparos *Kunhegyesen*.

A magyarországi szabómunkások kimutatása.

A magyarországi szabómunkások és munkásnők szakegylete most tette közzé az 1910. évi bevételeiről és kiadásairól szóló kimutatást, melyből kitűnik, hogy az országban 72 csoportja és évi bevétele 65.315 korona 45 fillér, kiadása pedig 61.285 korona 39 fillér. A szakegyletnek az országban 3927 tagja van és pedig 3534 férfi és 393 női tag. Csak tagdíjakból 27.724 koronát vett be és munkanélküli segélyre 4098 koronát, uti-segélyre 1151 koronát, rendkívüli segélyre 293 koronát fizetett ki. A budapesti csoportok következő számú tagokkal rendelkeznek. Budai csoport 32. Egyenruhaszabók 44., férfiszabó csoport 1078, nőiszabók 365 férfi és 90 nő, női konfekció 134 férfi és 136 nő, raktári-szabó csoport 308 férfi és 107 nő, vásári-szabó 125 férfi és 45 nő.

A németországi szabómunkások szövetsége

Most tette közzé az 1910 évi tag- és pénztárforgalmi kimutatását. A szövetség taglétszáma az elmúlt évben 3907 férfi és 2005 nőtaggal, összesen 5912-vel szaporodott. Az átlagos évi taglétszám 42.152 volt 1910-ben. Egy-egy tag átlag 44.6 heti járulékot fizetett be az év folyamán. Tíz évvel ezelőtt a szövetségnek összesen 14.731 férfi és 589 nőtagja volt, összesen 15.320, ma az összes taglétszám 44.432, ebből 35.490 férfi és 8942 nő.

A szövetség összes bevétele volt a központi pénztár részére 793.820.01 márka, helyi csoportok részére 289.415.13 márka. Az összes kiadás volt a központ részére 711.646.65 márka, a csoportok kiadásai 416.767.02 márka. A segélyezési kiadások összege (betegsegély és megrendszabályozottaksegélyezésével együtt) 134.878.26 márka, sztrájkokra és bérmozgalmakra kiadott a szövetség 260.691.54 márkát. Tisztviselők fizetésére a központban 40.000 márkát, a csoportok 79.000 márkát fizettek ki.

Meghívó.

A „Budapesti Egyenruhakészítők Köre“ és a „Szabóiparosok Köre“ 1911. évi április hó 9-én, vasárnap, saját helyiségében, VII., Csengery-utca 1. szám (Almássy-tér sarok) I. emelet. Mükedveiő előadással és tánccal egybekötött *záró kedélyestélyt* rendeznek, melyre t. címet és b. családját tisztelettel meghívja a vigalmi-bizottság. Kezdeté este 7 órakor. Műsor ára 70 fillér Gyermekeknek 30 fillér. Műsor után tánc. Figyelem! Husvét első vasárnapján nagy Cotillion-estélyt rendezünk, melyre meghívót külön nem bocsájtunk ki, ezuttal kérjük szives megjelenésüket. Cotillion a pénztárnál kapható.

Átirat.

Az *Ipartestületek Országos Szövetsége* a következő átiratot intézte a *Budapesti Férfiszabók Ipartestülete Elnökségéhez*: „Tekintetes Elnökség! Illetékes helyen szerzett értesülésünk szerint a Budapesti Kerületi Munkásbiztosító Pénztár legujabban megelégszik a be- és kijelentéseknek egy példányban való kiállítással. Erről a Budapesti Kerületi Munkásbiztosítási Pénztár területéhez tartozó ipartestületeket azzal a kéréssel értesítjük, hogy ezt az örvendetes egyszerűsítést megfelelő módon közöljék tagjaikkal. Budapest, 1911. március 24. Kiváló tisztelettel az Ipartestületek Országos Szövetsége nevében: Dr. Dóczi titkár. Gelléri Mór, társelnök.

Budapesti női ipartestület.

A Budapesti Nőiruhakészítő Ipartestület vasárnap délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését. *Holzer Sándor* ipartestületi elnök számolt be az ipartestület működéséről. *Kapeller Dezső* jegyző bemutatja az évi jelentést, melyből kiemeljük a következőt:

A testület tagjainak létszáma 121-el szaporodott,

a jelenlegi taglétszám 1068. A nyilvántartott segédek száma 11.000 és pedig 1600 férfi és 9400 nő. A tanoncok száma 2537, ezek közül 148 fiu és 2388 leány.

Munkába a jelentés szerint — 1328 férfit és 491 nőt közvetített a testület.

A békéltető-bizottságnál 420 panasz adatott be. Az előleges békéltetésnél elintéztetett 231, a békéltető-bizottság elé került 189. A 189 panasz közül egyezség és békéltetés folytán megszűnt 31 panasz, 158 esetben pedig határozathozatal vált szükségessé, melyek közül megítéltetett a kereset 96 esetben, elutasított a panaszos 33 esetben.

A 158 esetben hozott határozat közül 57-nek végrehatás utján kellett érvényt szerezni.

A békéltető-bizottság elé beadott 189 panasz a következőképpen oszlik meg:

Felmondás iránt beadott 47, munkabér 89, kártérítés 19, tanoncszerződés felbontása iránt beadott 27, előleg visszatérítése iránt beadott 7.

A számvizsgáló-bizottság jelentését *Ungár Bernát*, a számvizsgáló-bizottság elnöke terjesztette elő, kiemelve a múlt év nagy pénztári eredményét. Az ipartestület kebelében alakult iparfejlesztési szakcsoport szintén ez év folyamán nyert reális alapot. Az elhunyt tagok hátramaradottainak segítésére alakult csoportra nézve a közgyűlés határozatban kimondta, hogy további agitáció mellett meglevő taglétszám alapján életbe lép. *Kapeller Dezső* ipartestületi jegyző bejelentését, hogy a Nőiruhakészítő Iparosok Lapját, az ipartestület hivatalos közlönyét, *Maigittai Zoltánnal* egyesülve modernbb formában akarja a testület tagjainak rendelkezésére bocsátani, tudomásul vette a közgyűlési A választások során *Kállai Józsefet*, és *Krisztics Adolfot* alelnökké választották a hivatalos lista egyébként változatlanul keresztülment. A közgyűlés végül hálás közönetét fejezte ki a jelenlévő iparhatósági biztosnak, dr. *Vita Emilnek*, a testület érdekében kifejtett önzetlen működéseért.

Bérmozgalmak.

Bérmozgalom van Budapesten szállítási szabókisiparosok és munkások között, továbbá Pécs, Debrecen, Szabadka és Sopron.

Külföld. Ausztria. Innsbruckban (Tirol) a nőszabók, Klagenfurtban (Karintia) a férfiszabók, Troppauban (Szilézia) a férfi- és nőszabók állnak bérmozgalomban. Bérmozgalomban állnak továbbá a bécsi nőszabók és a bécsi férfiszabók árszabálya szintén lejár.

Németországban. Strassburgban (Elszász) Hamburgban (Charlev Löwy cég), továbbá Braunschweig, Dortmund, Düsseldorf, Elberfeld és Essenben a nőszabók, Herford és Ichenhausenben a férfi-konfekció szabók.

Svájcz. Zürichben a nőszabók és konfekciómunkások, Luzern, Herisau, Gossau, Entlebuch, Montreux, Baden, Bern és Winterthurban a férfiszabók vannak bérmozgalomban.

Továbbképző ipari tanfolyamok Poroszországban.

Az inasképzéssel kapcsolatban lapunkban több ízben volt szó ipari továbbképző tanfolyamok létesítéséről. Közelebbről érdekelhet tehát bennünket az a hír, hogy a porosz képviselőházhoz a minap nyújtotta be a kereskedelemügyi miniszter az ipari továbbképző iskolák kötelező látogatásáról szóló törvénytervezetet. A régóta várt törvényjavaslat megállapítja, hogy mindazok a községek, amelyek legalább 10.000 lakóssal bírnak kötelesek a tervbe vett továbbképző iskolát felállítani és fenntartani, amely iskolák feladata a továbbképzésen kívül az állampolgári nevelésről való gondoskodás és a testgyakorlás megfelelő ápolása. Szomszédos községek, amelynek együttesen van tizezer lakosuk, együttesen állíthatnak fel tanfolyamokat, de kötelezhetők is a közös továbbképző iskola fenntartására. Az iskolák, illetve a tanfolyamok látogatására három éven át kötelezve vannak mindazok a 18 éven aluli alkalmazottak, akik akár nyilvános, akár magánszolgálatban állanak. Az állástalanság senkit sem mentesíthet az iskola látogatása alól, ellenben nincsenek kötelezve azok, akik valamely testületi szak-, vagy továbbképző iskolát látogatnak, vagy azok, kik megfelelő képesítésüket igazolni tudják. A hallgatók kötelesek évenként 40 hétre elosztott 240 órát látogatni, a tanítás pedig mindenkor hétköznapon, reggeli 7 és esti 8 óra között tartandó meg. Az iskola látogatásának szabályozására a hatóságok kötelesek szabályrendeletet alkotni. Ez a szabályrendelet megállapíthatja azt is, hogy a továbbképző tanfolyamok látogatása mily mértékben engedhető meg azok számára, akik a továbbképzésre nincsenek kötelezve. Az új törvényjavaslat nem vonatkozik a nyilvános tisztviselőkre, a bányákban és gyógyszerházakban, a háztartás körül alkalmazott egyénekre. A munkaadók kötelesek iskolaköteles alkalmazottaikat a szolgálatba való beállítás negyedik napjáig az iskola vezetőjénél bejelenteni, épp úgy kötelesek kilépésük esetén négy napon belül erről jelentést tenni, továbbá gondoskodni arról, hogy a tanulónak az iskolalátogatásra a szükséges idő rendelkezésére bocsáttassék, de egyszersmind, arról is, hogy az iskola szabályszerű, rendszeres látogatása ellenőriztessék. A törvénytervezet büntető intézkedései 20 márkáig terjedő pénzbírságot, esetleg 3 napig tartó fogságot állapítanak meg. Az új törvényjavaslat jövő évi április hó elsején lépne életbe. Azok a költségek, amelyek az új intézményből csupán az államra fognak hárulni, évi 700.000 márkában vannak előirányozva.

Maderlik Lujza fehérnemű-gőzmosó és vegy-tisztító-ipartelep tulajdonosa felhívja a szabóiparosokat, hogy a nála végeztetett mindennemű vegyi- és egyéb tisztítások után a szokásos kedvezményeket adja. Gőzmosótelep és gyár: II., Ponty-utca 4. Főgyűjtő-hely: II., Fő-utca 15. Fiókgyűjtőhelyek: I., Fehérvári-ut 6., IV., Kecskeméti-utca 9. Telefon 37—99.

Fischer Simon és Tsai
 Budapest, Bécsi-utca 10. szám.

*Arany- és selyem brokátok.
 Fekete és színes selyembélések.
 Selyem- és chappe-ujjábélések.
 Bársonyok és Peluche-ök.*

ALAPITTATOTT 1855-BEN. TELEFON 77—93.

SAUCZEK JAKAB

cs. és kir. udv. arany, ezüst paszomány és zsinór gyáros
 Budapest, IV., Sütő-utca 5. sz.
 (az evangélikus templom épületben).

Magyarország legnagyobb fémgomb, jelvény és egyenruha-kellékek gyári főraktára. □ Készít acélmetszet után címeres gombokat.

KÁLMÁN „RÉMI“-kávéháza. József-körut 6.
 A szabók találkozási helye.

Continental auto- és mótör-pneumatik

Kerékpár-pneumatik

Continental osztr.-amerikai gummigyár r.-t. készít gummiköpenyeket és gallérokat, civil, hadsereg, rendőrség, helyhatóságok részére.

Aeroplán- és ballon-szöveteket.

Magyarországi vezérképviselő és főraktár:

Déry Gyula, Budapest
 VI. ker., Révay-utca 6. szám.

Kocsi-pneumatik

Autobus tömör gummikerekek

KELLNER M. és TÁRSA

Telefon 98—42. GÉPDOBOZGYÁRA Telefon 98—42.
 BUDAPEST, VII. KER., ALPÁR-UTCA 7. SZÁM.

Készít mindenféle csomagoló, fényűzési és adjuszáló dobozokat.	Különlegesség összeíróhetetlen rakfári dobozok és szabadalmazott postadobozok.
--	--

HERBSTER FERENCZ

BUDAPEST
AKÁCFA-U. 5.

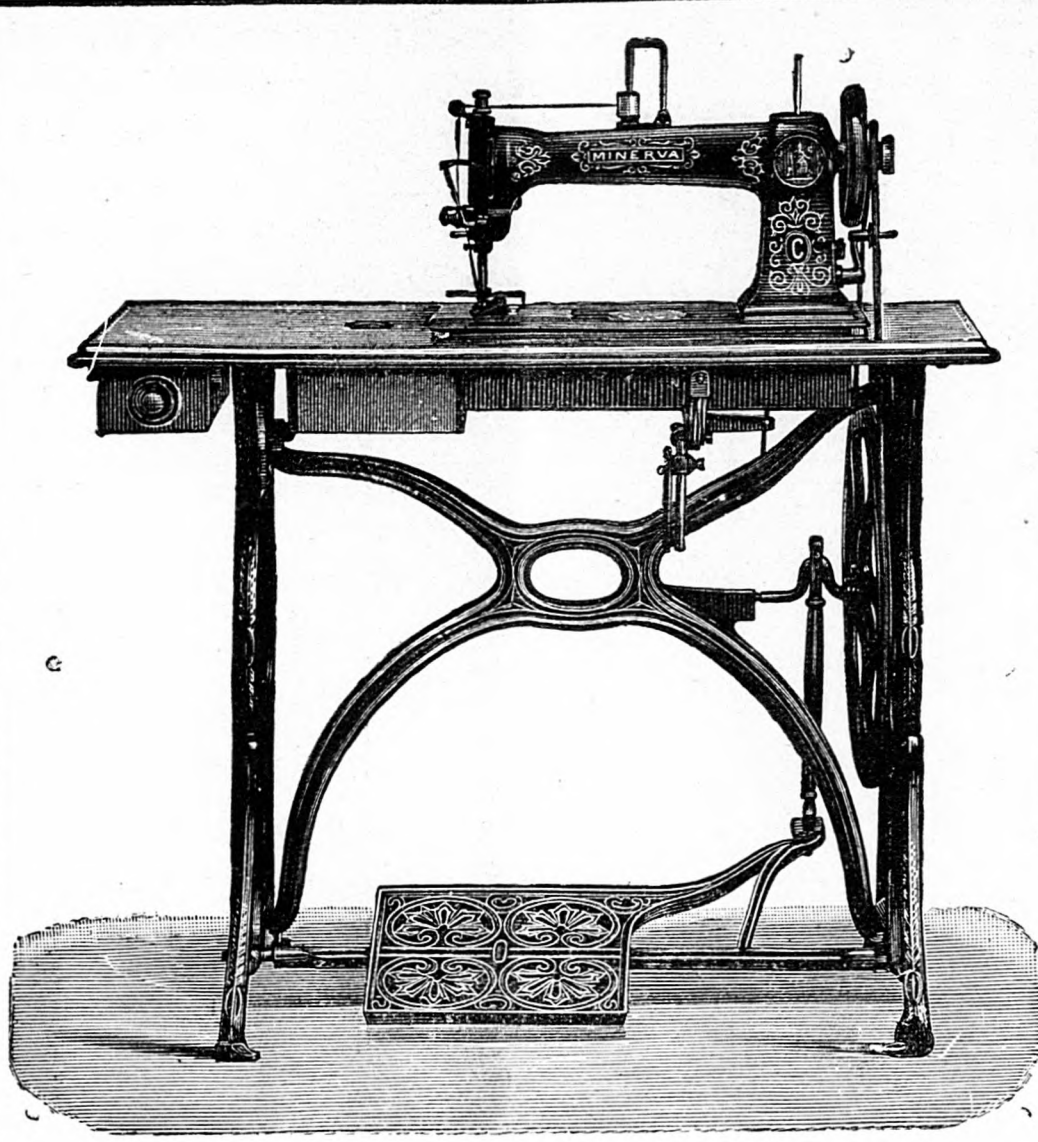

Elsőrangu
varrógép
szabóiparo-
sok részére a

„PFAFF“

52=ős,

ugymint minden
rendszerben

Varrógép és kerékpár
javítóműhely és raktár

Szabóiparo-
sok részére a

„MINERVA“
VARRÓGÉP

az általam sza-
badalmazott áll-
vánnyal a leg-
könnyebb és
leggyorsabb
járásu.

Szabástanítási intézet.

Legmodernbb rend-
szerem, amely négy
országban elismert és
érmekkel és okleve-
lekkel lett kitüntetve.

Uri- vagy nőiruhák

szabástanítása, külföldi akadémiák redszere alapján tanit-
tatnak. Tanítványaimnak bizonyítványt és diszoklevelet
adok. Részletes árjegyzék (prospektus), ismertetés teljesen
— ingyen. — Tessék egy levelezőlapon kérni. —

MEHR SÁMUEL

okl. szabástanítási intézete
BUDAPEST,

VII., Nagydíófa-utca 29. sz.

Kérjen árjegyzéket.

Késes és köszörülési üzletem

régi jó hírnevét fentartva, csakis
a legjobb acélból tartok **ollókat**
és **beretvákat**. Angol és amerikai
nagy **szabászollókban** dus válasz-
ték, a melyet a szabómester
uraknak becses figyelmébe ajánlok

LAUBER L.
BUDAPEST, KIRÁLY-UTCA 1. SZ.

Sürgöny-cim: KRAUSZKO.

KRAUSZ ÉS TÁRSAI

TELEFON 90-04. SZÁM.

EGYESÜLT ZSINOR- ÉS PASZOMANY-GYÁR

Iroda és raktár: BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 11.

==== Gyár: NAGY-ATÁD (Somogy megye.) ====

Ezelőtt: Reich Adolf és fia, Schön Jakob utódai, Wollák és Berkovits.

IPARTESTÜLETI ÜGYEK.

A Budapesti férfiszabók ipartestületének XXV. évi rendes közgyűlése. (Folytatás.)

1911. évi február hó 27-én délután 3 órakor.

Elnök: Következik a napirend 5. pontja: Jelentés a munkásbiztosító járulék felemelése tárgyában. Felkérem Ullmann Jákó kartárs urat, hogy a napirend 5. pontját terjessze elő.

Ullmann Jákó: T. Közgyűlés! A napirend 5. pontjának előterjesztésével engem bizott meg az előjáróság. A t. közgyűlés engedelmével nemcsak afelett fogunk vitát provokálni, hogy a 7 napos járulékfizetéshez miként jut a kisiparos, hanem a betegségyezésre vonatkozó összes oly anomáliákat szándékozom felsorolni, amelyekből önként ki fog tűnni, vajjon a Pócza tagtárs ur által előbb előterjesztett ügynek az ipartestület évi jelentésében benn kell-e foglaltatnia, avagy nem.

T. Közgyűlés! Minden közgyűlésen, amely a bal- és betegségyezési törvény életbelépte óta ezen helyiségben lezajlott, vitát provokáltunk, hogy az üzleteknek dolgozó kisiparosság betegségyezési biztosítása a törvényben megállapított 2. §. szerint leletséges-e, vagy nem? És bármilyen éles vitát folytattunk ez ügyben, be kell vallanom, hogy sem az ellenvéleménnyel rendelkező t. tagtársaim nem tudták megállapítani azt, hogy az elméletben kitűnően statuált, a gyakorlati életben azonban, szerintem, lehetetlen kivitelű 2. §-t miként lehetne a kisiparosság javára érvényesíteni.

Molnár János tagtársunk, Lajta Henrik ur beszéde közben közbeszólt, hogy ha 50,000 koronás alapítványt létesítünk, miért nem adunk nyugdíjat? Épen a betegségyező pénztár vitája alkalmával akarok rátérni arra, hogy a közgyűlés foglalkozzék komolyan azzal is, miként alakulnak a segélyezések az ipartestületnél? 1904. évben még 3192 K kellett nyugdíjakra és segélyezésekre, ennek ellenében, méltóztassék a t. közgyűlés bármely tagjának utána nézni, 1909-ben 6518 K kellett és 1910-ben, ha hozzáadom a 280 K temetkezési járulékot, 8000 K kellett.

Molnár János: Mennyit vonnak le?

Ullmann Jákó: Ebből egyetlen fillért sem, különben nem szerepelne, mint tényleges kiadás. Tehát 5 éven át ez a tétel 5000 K-val szaporodott. (Zaj. Felkiáltások: Ez nem tartozik ide! (Halljuk, halljuk!))

Ha tehát 5 év alatt 5000 K-val szaporodtak a testület tagjainak nyugdíjilletményei, mi sem természetesebb, ha még 5 évet veszünk tekintetbe, tekintve a rossz gazdasági viszonyokat és tagtársaink előregedését, nemcsak a betegségyezést, hanem ipartestületünk nyugdíjügyét is napirendre kell hoznunk.

T. Közgyűlés! Foglalkoztam azzal többizben, hogy a Schlesinger tagtárs ur által állandóan előterjesztett

betegségyezési ügyet miként lehetne a gyakorlati életben megvalósítani.

És minél többet foglalkozom Schlesinger barátom érveléseivel, annál inkább meggyőződöm, hogy a kisiparosság betegségyezési biztosítását a gyakorlati életben megvalósítani nem lehet. (Felkiáltások: Lehet!) Ha lehet, győzzenek meg bennünket, biztosíthatom a közbeszólókat, ha meggyőznek bennünket, azt el fogjuk fogadni. Elméleti okoskodással azonban nem. Egyben azonban felhívom a t. közgyűlés figyelmét, hogy a 2 százalékos kulcs, valamint a 6 napos járulékfizetés 1¹/₂ éven belül lejár, mert a kereskedelmi kormány ezen — látszólagos — kedvezményt a kisiparosság részére 5 évre biztosította, használjuk fel tehát ezen 1¹/₂ évet a legerősebb agitációra, mert napnál világosabb, hogy ez a betegségyező törvény revízióra szorul. Találjunk módot, amelylyel elérhetjük, hogy a kisiparosok betegségyező biztosítása ne csak papíron, hanem a gyakorlati életben is megvalósítható legyen.

Tisztelt közgyűlés! Ha a betegségyezési törvénnyel komolyan foglalkozunk, úgy — ismétlem — be kell mindnyájunknak vallanunk, hogy a kisiparosság betegség esetére való biztosítása a gyakorlati életben megvalósíthatatlan, azonkívül fikció is. És pedig, mert a törvény rendelkezései szerint a biztosításért minden „egyed” munkaadó felelős. Már most, mint tudjuk, egy-egy kisiparos 4—5 munkaadónak dolgozik, ha tehát a munkaadó törvény szerint jár el, úgy megtörténhetik, hogy egy kisiparos 4—5 helyen is biztosított. (Nagy zaj. Ellenmondások.) Ez a valóság! (Nagy zaj.)

Elnök: Engedjék meg, hogy azon tiszteletteljes kéréssel forduljak a kartárs urakhoz, hogy sziveskedjenek higgadtan meghallgatni a szónokot, mert a közbeszólásokkal folytonosan akadályozzák. A kartárs urak mindegyikének módjában áll a saját véleményének kifejezést adni, sziveskedjenek magukat előjegyeztetni, mindnyájunknak erkölcsi kötelessége, hogy mindenkit meghallgassunk. Kérem, sziveskedjenek türelemmel meghallgatni a szónokot.

Ullmann Jákó: Tekintve, hogy 4—5 üzlet részére dolgozik egy-egy kisiparos, ha tehát nem a törvényt, hanem a lármázó urak álláspontját teszem magamévá, úgy nem lehet megállapítani, hogy melyik munkaadónak kell a hozzája dolgozó kisiparost biztosítani. Igaz, hogy a gyakorlati életben egy-két kisiparos megvalósította a biztosítást akként, hogy biztosította magát egy munkaadó által és egyszerüen a munkaadó által fizetendő hozzájárulást is az önnönmaga zsebéből fedezte. Ez azonban a törvénynek nem felel meg és a kisiparoson nem segít semmit.

De nem lehet biztosítani a kisiparost azért sem, mert tudjuk, hogy a kisiparos oda dolgozik, ahova akar és így ma — mondjuk — kedden Péternek és Pálnak dolgozik, holnap szerdán már Jánosnak és Miskának és így lehetetlen, hogy minden nap, vagy minden héten más-más munkaadó jelentse be a pénztárba. Száz és

száz tétel igazolja, hogy ez a 2. paragrafus csak mézes madzag, melyet a kisiparosok száján végig huztak és valóságos abszurdum, hogy engem mint kisiparost 42 fillérrel a munkaadóm biztosít, én meg a nálam dolgozó munkásokat és egy, esetleg két tanoncot — kikkel pedig nem a magam, hanem a munkaadók számlájára készítek munkát — ezeket pedig én biztosítom és fizessek értük járulékot. De fikció is, hogy a betegsegélyző pénztárban mint „biztosító“ és „biztosított“, azaz mint munkás és mint munkaadó szerepeljek. Ha azonban ettől a szépséghibától el is tekintek, akkor is fából vaskarika az, hogy a kisiparosért a munkaadó 42 fillért fizessen, egy kisiparos pedig a munkásáért — mondjuk — 4 segédért és 2 tanoncért 2 korona és 42 fillér járulékot fizessen.

Még egy pontot kell kiemelnem. Amennyiben Schlesinger ur azzal is foglalkozott, hogy mi nem akarjuk a szabó-kisiparosság biztosítását, ki kell, hogy jelentsem, hogy távol állott tőlünk akkor és most is, mintha mi nem azt akarnánk, hogy a kisiparosok betegség esetére biztosítva legyenek — hogy ezzel is a munkaadóknak kedveskedik az az Ullmann Jákó?

Pócza Péter: Bizony! (Zaj.)

Ullmann Jákó: Hát Pócza ur, ezzel is lehet kedveskedni a munkaadóknak? Bocsánatot kérek, micsoda kedveskedés lehet az a munkaadóknak, amikor nekik egy héten 15 krajcárt takarítunk meg egy kisiparos után?

Méltóztatik a tisztelt közbeszóló urnak tán tudni azt, hogy ma már a munkaadók által fentartott műhelyekben több mint 500 munkás foglalkozik, ha tehát ezekért fizetik a munkaadók a járulékot, ugy egy-egy üzletbe dolgozó 2—3 kisiparosért bizonyára szintén fizetnék. Amennyiben azonban a 2. paragrafus a kisiparosnak nem használ, a munkaadókkal csak az általános veszekedések lennének napirenden, kijelentem, hogy ez a paragrafus nekünk nem kell, ez nem előnyére, hanem hátrányára szolgál a kisiparosságnak. Pócza ur azt mondja, hogy az ipartestület előljárósága célzatosan hallgatta el a munkásbiztosító hivatal döntését. Ezt a leghatározottabban visszautasítom.

Ne méltóztassék célzatosságnak tekinteni azt, amint Pócza ur mondotta, hogy a betegsegélyző pénztár ügye nincs benn az előljáróság jelentésében, mert ez ellen én részemről tiltakoznék. Sőt hajlandó vagyok indítványt tenni, hogy a közgyűlés határozza el, hogy holnapután az összes kisiparosság figyelmét hívja fel erre, ezzel igazolni akarom, hogy ebben célzatosság nincs. Hogy kézzel-lábbal kapálódzunk ellene, ez azért van, mert a gyakorlati életben nem lehet keresztülvinni. (Ellenmondások.) Ha lehet, ismétlem, én leszek az első, aki elfogadja, de jöjjünk egyszer tisztába azzal, hogy a kisiparosság előtt mindig vagy a mennyei manát hirdették, vagy a pusztulását hirdették, vagy azt mondták, hogy a kisiparosság boldog lesz és élni tudó, vagy a halálos levelét minden további nélkül a

talpára kötötték. Beszélhetünk, mind a két fél, nyíltan. Nem azért ellenzem a biztosításnak ezt a módját, mintha nem akarnám, hogy a kisiparosság biztosítva legyen, oly lelketlen nem tudnék lenni, hogy a kisiparosság biztosítását szándékosan gátolni akarnám, de amidőn látom ennek a 2. §-nak a kivihetetlenségét, midőn látom, hogy vannak iparosok biztosítva, de nem a törvény szerint, hanem a saját zsebükből, akkor azt mondom, hogy nem kell ez a törvény és ha a kisiparosság 20 évig küzdött, 1½ évet még kibőjtölünk és olyan törvényt követelünk, amelylyel betegség esetére a kisiparos biztosítva lehessen. (Éljenzés.)

Kérem tenát ellenfeleinket, hogy nevetséges vádaskodásokkal ne álljanak elő.

Tisztelt közgyűlés! Az én, valamint az előljáróságnak felfogása, hogy a kisiparosság a 2%-nál magasabb járulékkulcsot nem fizethet és a 7 napos járulékot sem fogadhatja el. A törvényben egész világosan ki van mondva, hogy minden munkanap teljesítménye után kell a munkásért és munkaadónak a járulékot a betegsegélyzőbe befizetni. A kézműiparosnak kötelessége, hogy avasárnapi munkaszünetet megtartsa. Tehát a kézműiparosságnál csak 6 napot dolgozik a munkás. Már most ha 6 napot dolgoznak, kétségtelenül törvénytelen a 7 napos járulék szedése. Ha én is azt az álláspontot akarnám elfoglalni, mint a gyárosok, akkor azt mondanám, hogy a gyárosoknak nemcsak most kötelességük, de a törvény megalkotása óta kötelességük lett volna 7 napos járulék fizetése, mert a málmokban, kohókban, vasbányákban, vasutnál és postánál soha sincs megtartva a munkaszünet, tehát ők fizessék a 7 napot, mi pedig fizessünk 6 napos járulékot.

Sem nekem, sem annak a kisiparos-tábornak, melyet képviselek, nem intencionk, de annak a tábornak sem lehet az az intenciója, amely velünk ellentétben áll, hogy a munkásság betegsegélyezését hozzájárulásunk miatt gátoljuk; ez egy percig sem volt senkinek a szándékában. Ámde t. Uraim, amikor ezt a jelenlegi betegsegélyző-pénztárt látjuk, amidőn egy orvosi viziten 7—800 ember áll összezsufolva, amikor láttam, hogy az orvos a legjobb akarattal sem vizsgálhatja a beteget rendesen, a leghatározottabban állítom és számtalan munkással tudnám igazolni, hogy a betegsegélyző-pénztár által adott gyógyszerek orvostól ugyan jönnek, azonban épen olyan gyógyszerek, mintha Pócza szaktárs rendelte volna, mert ő is tudja, hogy ha a gyomor el van rontva, aszpirint, vagy ha a hasa fáj, keserűvizet kell adni. Ilyen betegsegélyző-pénztárra a szabókisiparosságnak nincs szüksége.

Tudom, hogy mindenki meg van győződve álláspontjának helyességéről, azonban még meg kell említenem, hogy a betegsegélyző pénztár igazgatóságában van gyáros és munkás, de nincs benne nagyiparos, középiparos és legkevesebbé kisiparos. Közbevetőleg megjegyzem, hogy ma már Pócza szaktársamat sem találok a közgyűlési kiküldöttek között, aki pedig benn volt a

pénztárban és megfeleltette azt a döntést, amelyről az imént szólott.

Már pedig, tisztelt iparostársaink, a betegsegélyző pénztárban mi kisiparosok is ötven százalékkal járulunk munkásaink biztosításához és így a paritás elvé-
nél fogva ott nekünk is helyet kellene juttatni. Ámde a gyárosok és munkások együttes paktálása ezt lehetlenné teszi, sőt az igazgatóságból még a nagy- és kisiparosokat is kibuktatja. A legutóbb tartott munkás-
betegsegélyző pénztári közgyűlés azután könnyen hozhatta ama határozatot, hogy egyenlő járulékkulcsot fizessen gyáros és kisiparos, még azzal sem törődtek, hogy határozatuk a törvénnyel ellenkezik.

Tisztelt közgyűlés! A gyárosok és munkások paktálása, együttes felvonulása a kézműiparosság ellen, bennünket szabókat leginkább érint. Ezért kell nekünk mindent elkövetni, hogy a gyárosok tulkapásai ellen az egész ország kézműiparosságát erős agitáció útján egységes állásfoglalásra bírjuk. Mielőtt azonban ezen agitációkat megkezdhetnénk, szükséges, hogy az ipartestületünk tagjai között fennálló ellentét kiegyenlítettessék.

Egy percig sem hiszem, hogy ez könnyen el nem

érhető, mert ha a gyárosok a „tőke“, valamint a munkások, azaz a „munka“, e két ellentétes faktor érdekük megvédésére paktálhatnak és megértik egymást, úgy ez nálunk iparosoknál még sokkal könnyebben keresztülvihető.

Tisztelt közgyűlés! Az erdőben két fát el lehet választani egymástól fallal, de nem gáto'ható meg abban, hogy a gyökereik összeérjenek. Ha minket szabóiparosokat a 2-ik paragrafus tekintetében némi ellentétek el is választanak egymástól, nem hiszem, hogy a tekintetben különbség legyen közöttünk, hogy ezen jelenlegi betegsegélyző-törvény revízióra szorul. Ép azért előjáróságunk szükségesnek tartja, hogy t. iparostársaink az ellentétek felidézése helyett egységesen állást foglaljanak. Kérem tehát a t. közgyűlést, mondja ki egyhangulag, hogy a Budapesti férfiszabó-ipartestület a betegsegélyző pénztár ügyében országos agitációt indítson meg. Szervezzen országszerte egy hatalmas táborot, hogy a revízió alkalmából kívánságunkat keresztül is vihessük. Legyen róla meggyőződve a t. közgyűlés, hogy ha közös akarattal egy erős mozgalmat megindítunk, úgy érdekeinket meg is fogjuk tudni védeni. Kérem előterjesztésem elfogadását. (Éljenzés. Taps.)

<p>Ajánlják gazdagon felszerelt gyapju-szövet bélésáruk és varrókellékek raktárát a legjutányosabb gyári áron nagyban és kicsinyben.</p>	<p>HOFFMANN JAKAB ÉS TESTVÉRE gyapjuszövet, bélésáruk és varró-kellékek raktára BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCA 43.</p>	<p>! Szabók figyelmébe ! Maradékok állandó nagy választékban Szabókellékek a legjutányosabb árban</p>
---	---	--

SZENES MIKSA
Budapest, VII., Király-utca 59.
(A Zeneakadémiával szemben.) 650 TELEFON 48-51.
Nagy választék férfi és női divatcikkekben, fehérneműekben és szabókellékekben.
LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!

Telefon 162-46. Telefon 162-46.
ALFÖLDI PÁL, vattanagykereskedő
Budapest, VII., Király-utca 8. (Az udvarban.)
Tessék mintákat kérni.
VATTA ÉS VATTELIN.

BARBER IZIDOR ÉS TSA

≡ bel- és külföldi ≡
posztók, bélésáruk
és szabókellékek
≡ gyári raktára ≡

BUDAPEST
V. Erzsébet-tér 1. sz.

KLEIN MIKSA **BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCZA 40. sz.**
Mindennemű szabókellékek dus raktára.
Olcsó szabott árak! **Olcsó szabott árak!**
WATTA GYÁRI RAKTÁR.

Eredeti Singer és Wheeler & Wilson varrógépek

a szabóiparban előforduló összes varrási munkák számára.

Különleges gomblyuk varrógépek

szálfogó szerkezettel tetszés szerinti gomblyukak készítésére. E gépek önműködő megállító és vágó készülékkel vannak ellátva.

Gyorsvarrógépek

egyszerű és párhuzamos varratok készítésére.

Ruházati szakmában nélkülözhetetlen!

700-nál több különféle fajta eredeti Singer varrógép készül, minden elgondolható ipari célra

Azon üzletek amelyekben

Singer

varrógépek

árusítanak

mindannyian ezen címről felismerhetők

Singer Co. varrógép részvénytársaság ipari osztálya

Budapest IV. Semmelweis-u. 14

ahol a piacra kerülő legújabb ipari gépek díjtalanul bemutatva lesznek.

Fiókküzetek mindenütt.

KUNSTÄDTER VILMOS

papirkereskedése és könyvnyomdai műintézete
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7.

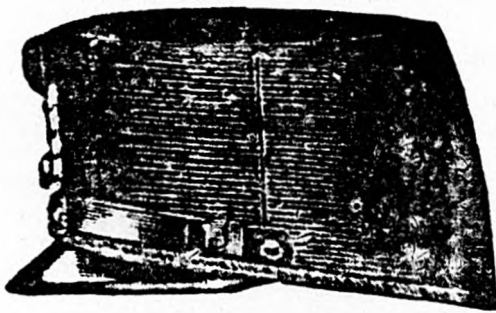
VII., DAMJANICH-UTCA 32. SZ. és VII., THÖKÖLY-UT 53. SZ.

Telefon 58-06. oooooo Telefon 833.

Szabáspapír, szabászati eszközök, mértékek, üzleti könyvek, irodaberendezések a legelőnyösebb árban kaphatók.

HARTMANN SÁMUEL ÉS FIA

— egyensapka és csákó-készítő —
Budapest, VII., Károly-körut 9. sz.

Készít mindenféle egyensapkákat, díszkalapokat, diák-kucsmákat, automobil- és sportsapkákat, valamint mindennemű szörme sapkákat.

HERZ EMMA

ELSŐ MAGYAR ARANYHIMZŐ-TELEPE
BUDAPEST, IV. DEÁK FERENC-U. 17.

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg kamarai szállítója.

Román királyi jubileum érem tulajdonosa.

Grand prix nagy aranyérme és keresztje.

Kitüntette Orsz. iparegyesület díszérmével, továbbá London, Bécs, Budapest, Milánó, Bukarest stb.

Készít művészi kivitelben mindennemű aranyhímzéseket! Tervekkel és rajzokkal díjmentesen szolgálok.

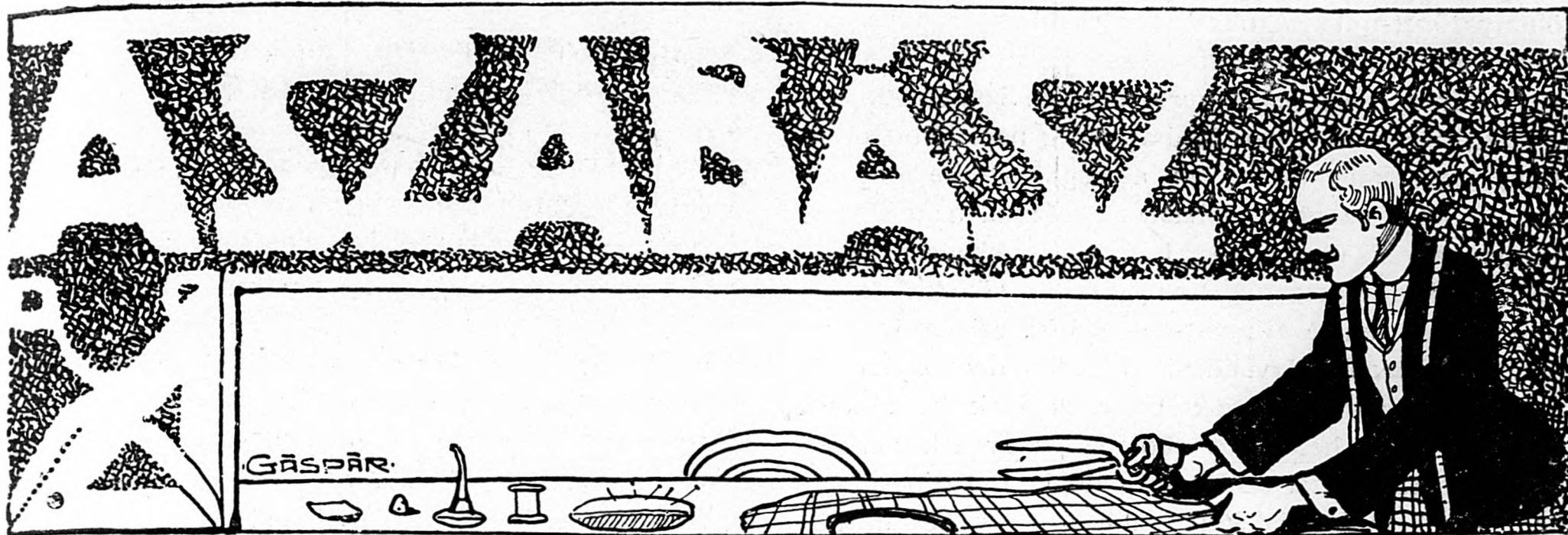
Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári raktár mindennemű gombokban. : Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold

Budapest, Laudon-u. 7.

Telefon 103-74.

Tavaszi férfidivat.

Irta: Mangold Béla Kolos.

Sehol sem találhatunk jobb és érdekesebb adatokat a férfidivat történetéhez, mint a „British Museum“ mult századbeli ujsággönyvtárában. Ott is azokban az ujságokban kell lapozgatni, melyek a minden esztendő nevezetesebb eseményeit és különösségeit — a hasonlókat egy-egy csoportba osztva — minden év végén rövid kivonatban közlik. A sok furcsa dolog közül ma csak egyet ragadunk ki, nemcsak azért, mert korjellemező és mulatságos, hanem azon oknál fogva is, mert nemsokára aktuális lesz. A londoni „Annual Register“ 1805 október havában megjelent számában ezeket írja: „A brightoni parti sétányon néhány hét óta egy különösen öltözött idegent bámul a fürdőközönség. Ez az ur állanlóan tetőtől-talpig zöld öltözetben jár. Zöld kalap, zöld cipő, keztyű, nyakkendő, zsebkendő, szóval nem csak a ruhája, hanem annak minden alkatrésze zöld. E külön férfi egyedül lakik, senkit sem ismer, de őt sem ismeri senki. Szobáinak falai, kárpitjai, butorzata, ágyemüje, edényei, szóval lakásának minden egyes berendezési tárgya zöld színű. Cselédjei és szolgálói, kiknek csak zöld egyenruhában szabad járni, azt állítják, hogy gazdájuk nem eszik egyebet zöld főzeléknél, zöld teát, zöld bort és zöld likőrt iszik, zöld szivarokat szí, sőt a gyümölcsöt is csak akkor szereti, mikor még zöld. Életmódjáról és szokásairól ítélve, — így fejezi be az „Annual Register“ érdekes kis híret — a *zöld idegen* nem lehet épelméjű.

Két-három héttel később ismét megjelent egy rövid kis közlemény a brightoni zöld idegenről. Halálát jelenti abban ugyanazon lap és azt írja róla, hogy „az elhunyt sokkal jobban öltözködött, mint korának bármely embere és nekünk is úgy kellene öltözködnünk, mint ő, ha ugyanis arra képesek volnánk“.

A férfidivat láthatárán megjelent a zöld szín. Valahol messze jár még, de jön. A „zöld idegen“ szelleme kísért. Kinevetik, kicsufolják majd, de azért velünk lesz és diadalmaskodni fog felettünk.

Ugy, mint minden koronázáskor, V. György király koronáztatása alkalmából is „koronázási év“-nek nevezik ezen ünnepi esztendőt az angolok. Ilyenkor rendesen azt lehet hallani, hogy ezen nevezetes ünnepség a férfidivatra nagy befolyást fog gyakorolni. Pedig alig van ok rá, hogy a koronázási ünnepély ismert látványossága hatással lehessen a modern férfiruhának formáira, mert minden hivatalos személyiség a sokszor látott diszruhájában jelenik meg a „Westminster Abbey“-ben, mely öltözeteknek főkéssége az uszályos, haragos vörös színű, hermelinnel diszitett köpönyeg, Alatta fehér atlasz breechest, selyemharisnyát és aranynyal zsinórozott, antik szabású, obligát udvari kabátot visel majdnem minden peer és miután ezek az urak többnyire hajlott hátu, vékony lábszáru, öreg emberek, kevés reményünk lehet, hogy látásuk az angol aranyifjuságot a térdnadrág és a hosszú selyemharisnya divatbahoza- talára fogja lelkesíteni.

Bizonyos tehát, hogy a koronázási menet fénytől és aranytól csillogó pompája nem fog nekünk egyetlen egy új formát sem nyújtani, mely a mai férfidivat alakulására befolyással lehetne, miért is az angol divatirányítók inkább a színekben keresnek némi vonatkozást, mely a koronázási ünneppel összeköttetésben az ujdonság ingerével hathat. Ha az angol szövetgyárosok előre megegyeztek volna abban, hogy V. György király koronáztatása idején milyen legyen a „Coronation“ jelzővel meghatározandó divatszín, volna rá okunk, hogy komolyan vegyük őket. De mert majdnem mindegyik, pusztán ötletszerűleg, más-más színű szövetet jelöl meg „koronázási“ szövetnek, egyikben sem hiszünk. Többen a kék, egyesek a vörösesbarna, mások a világosbarna, sokan a szürke alapon vörössel, barnával vagy lilával melirozott öltönyszöveteket nevezik „koronázási“ szövetnek. De talán jól van ez így. Egyrészt, mert legalább minden izlésnek eleget lehetne tenni, másrészt pedig — és ez fontosabb — hogy nem egyenruházódnak majd a férfiak a tavaszon és nyáron.

A koronázási eseménytől némiképpen mégis befolyásolt divattól eltekintve, a tavaszra megjelent

öltönyszövet-ujdonságokkal meg lehetünk elégedve. Két fővonás jellemzi a modern tavaszi férfiruhát, hogy t. i. vagy sávós, vagy pedig apró kockás. Szín dolgában a „meleg“ barna és a barnás-drapp (rég nem látott divatszín) vezet, nagy esélye van a világos szürke árnyalatnak is, mely azonban sohasem egyszínű, hanem vagy vékony sávós, vagy pedig fehérrel és feketével kevert apró kockás mintázatu. Az egyszínű sötétkék zakóöltöny, bár minden tavasszal előtör, ezidén különös divatosságnak fog örvendeni. Nagyobb divatbajövetelét az angol nagy napilapok protekciójának köszönheti, mert ezek már hetek óta sürgetik, hogy a koronázási évre való tekintettel ezidén az angol királyi színek egyikét, — tehát mint legalkalmasabbat — a kéket, divatba kell hozni. Az angol nemzet lojalitására és hazaszere- tetére való tekintettel, de tekintettel arra a nagy be- folyásra, melyet a vezető angol napisajtó a legszélesebb rétegekre gyakorol, majdnem bizonyos, hogy az angol népesség nagy többsége ezidén sötétkék serge és kamgarn zakó-öltözetet fog viselni.

Semmi kétségünk sincs az iránt, hogy a kék alapon hajszálvékony fehér sávós zakó-öltözetek ezidén igen divatosak lesznek. Másfél, egészen két centiméter távolságban vannak a sávok elhelyezve ezen szöveteken, melyekből a kabát (ez az idej tavasz legszembe- tünőbb ujdonsága) az eddigi bő és hosszú alj helyett, egye- nes esésű rövidebb formában lesz szabva.

A tavaszi nyakkendő-ujdonságok sorozatában is találunk olyanokat, melyek a koronázás hatása alatt jönnek majd divatba. Nem szólva a vörös nyakravaló- ról, mely VII. Edvárd király koronázásakor lett „udvarképes“ és a barna és drapp öltönyszínek mai divatba jövelele alkalmával igen időszerű, a máskülönben is szép számban megjelent új divatszín-ek között emli- tendők a „Royal-bleu“ és a „Sapin“ (fenyőzöld), melyeken a francia lilium és a görög szegély apróbb s nagyobb klasszikus mintája tűnik elő. Rendkívüli szép egy sűrűn sávózott szürkés-fehér alapon, színes pety- tyekkel tarkított angol nyakkendő is, melynek az az érdekes jó tulajdonsága van, hogy bárki is könnyen kiválaszthatja belőle a maga színes ingéhez illő árnya- latot. Az új horgolt nyakkendők között csak egy van, mely teljesen eltér a sablontól. Ez a nyakkendő két színű, de úgy van elkészítve, hogy megkötött formá- ban a csomó színes, a nyakkendő többi része pedig bors és só mintázatu. Mai értesítésünkben nem merit- hetjük ki a tavaszra megjelent nyakkendő-ujdonságok szinte végtelennek látszó sorozatát, miért is ezeknek és a tavalyitól teljesen eltérő színes ingdivatnak ismertetését a legközelebbi alkalomra halasztjuk. Azt azonban már most is jelezhetjük, hogy mindkettőben kellemes meg- lepetésre számíthatnak a divatkedvelők.

II.

Köztudomásu, hogy a jó társaságbeli férfiú min- den cselekedete nyugodt és minden mozdulata csendes.

Az önuralom és kiméertség jellemzi tetteit a legkisebbtől a legnagyobbig. Az igazi ur, a finom, előkelő gavallér zajtalanul eszik, halkán beszél, csendben él és feltűnés nélkül játszsza el pénzét, vagy veszi el a feleségét, míg a proletár kanalát sem tudja felvenni tányérja mel- lől éktelen csörömpölés nélkül.

Éppen oly különbség van a finom és a közönsé- ges öltözködés között, mint a társaságbeli férfiú és a proletár között. A finom minőségű ing, nyakkendő, ruha vagy bármely legapróbb része a férfi-toilettenek magán viseli az előkelőség, a diszkrétség, a szolidság és a szerénység bélyegét. A finom ruhadarab színe harmó- nikus, fogása lágy, formája egyszerű és anyaga nemes, szóval uri, míg a közönséges holmi rikitó színe, durva szövete, mesterkelt formája és sértő feltűnősége rögtön elárulja származását.

Igaz, hogy jóízű urak öltözködés dolgában is megtalálhatják az arany középutat, mely a mindennapi- ság kitaposott országutjáról a választékosság ápolit útjára vezet és ebbeli tehetségükkel sokat enyhítenek a tömeg-holminak legnagyobb hibáján, a sablonszerűsé- gen, de azok is csak akkor emelkedhetnek az előkelő- ség magaslatára, ha ellesik és követik az elegancia mestereinek új ötleteit és finom öltözködési módját.

Hivatásunk minket még közelebb hoz az ideális és divatos öltözködés kutforrásaihoz. Mi nemcsak az öntudatlan modellül szolgáló uri emberek ruháit figyel- jük meg, hanem behatolunk azokba a műhelyekbe is, hol az új divatot alkotják. Vannak sokan, kik azt hiszik, hogy a legelső forrásokból meritett ismereteink időközönkénti közlésével meddő és felesleges munkát végzünk, de mert tudjuk, hogy igen számottevő része az előkelő férfiközönségnek érdeklődéssel kíséri és el- ismeri működésünket, a divatgyűlölők nem fognak el- hallgattatni bennünket.

*

Az 1911-iki tavaszi zakó-öltözeteket a kabát rö- vidsége és egyenes esése jellemzi. Bizonyos, hogy ezt a nevezetes változást nem fogja mindenki azonnal elfo- gadni és egyelőre azok követik csak, kik a változás- ban nem pusztán divatszeszélyt látnak, hanem éles sze- műkkel megpillantják benne a mindennapiságtól eltérő különlegességet. Tudja mindenki, hogy bizonyos for- mák — ha hosszabb ideig divatba vannak — tulságos nagy elterjedést nyernek. Ezzel ugyan a divatosság szempontjából annál kívánatosabbaknak kellene lenniök, de mert minden divat akkor semmisül meg, ha már mindenki követi, a magasabb értelemben vett divatos- ság csak az lehet, mely új formában jelentkezik.

A tavaszi és nyári színes férfingek között szintén egészen új eszméket, formákat és mintákat találhatunk, melyeken bizonyos előkelő nyugodtság uralkodik. Egyik legnevezetesebb fordulását az ingdivatnak abban pillantjuk meg, hogy a hosszú éveken át favorizált kemé- nyítettlen redős mellü ingek helyét a keményített rövid- mellü ing foglalta el.

Ezzel a változással a színes ing elvesztette negligé-jellegét a nélkül, hogy a puhamellű redős ing által nyújtott kényelmet elvesztette volna. Az által ugyanis, hogy a mellnek csak a felső fele van keményre vasalva és az alatta lévő rész teljesen keményítetlen marad, az annyira felpanaszolt „páncél“-mellű nappali ing a puhamellű ingnél sokkal kényelmesebb és ennél határozottan tetszetősebb formát öltött.

Rendkívül nagy haladást látunk a színes ingek mintáinak és színeinek új alakulásában. A tarka színes ing teljesen eltűnt, helyébe a fehér alapon sávozott vagy mintázott ing került. Legmerészebbek az ornament-szerűen megrajzolt apró virágmintájú, gyönyörűek a klasszikus aprómintájú és kedvesek a kisebb-nagyobb, sűrűbb és ritkább pettyekkel telehintett francia damassé-ingek. Mindezek régen várt és végre megjelent helyettesítői a megünásig favorizált rikitó tarka viseletnek. Az új ingzefirek is tulnyomólag fehér alapúak. Legdivatosabbak azok, a melyeken közelebb vagy távolabb beállított vékony színes sávok vonulnak végig. Mellet-

tük más színes összetételnek alig van kilátása a divatosságra és a leirt újdonságokon kívül egyesegyedül csak még az egyszínű zefir-inget lehet a divatosak közé sorozni, ámbár az egyszínű ingviselet már nem mai keletű.

Módunkban lesz azonban a maga egyszerűségében bár feltétlenül finom izlésről tanuskodó modern színes inget különféle „kombinációkkal“ mutatósabbá tenni. Így például igen szép és hatásos az az új színes ing, melynek vékony sávok törzsrészen vékony vonalokból alkotott kockás mintájú ingmell és kézelő van. Az egyszínű ingekre az ing színének megfelelő színű sűrűsávok kézelőt és mellett fognak varrni, míg más sávok ingszövetből úgy fog készülni az ingmell és a kézelő, hogy a vékony vonalak a kézelőn ferdén vonulnak, míg a mellrészen úgy, hogy a ferde vonalak a gomblyukak tájékán szögletben találkoznak. A hosszában sávozott ingmell akkor szép, ha redőkbe van szedve, míg a vízszintesen csikozott ingmell csak keményített plasatronon érvényesül.

PF AFF-varrógépek.

✱ Legalkalmasabbak az ✱

összes ruházati ipari célokra.

Célszerű segédkészülékek a különböző varrásmunkákhoz.

A PF AFF-varrógépek lábajtásra, könnyen szaladó golyós-csapágyu állványokkal vannak ellátva s kívánatra villamos-mótorral egyenkénti használatra, vagy pedig gyárszerű erőhajtó-berendezéssel láthatók el.

Nagy munkaképesség.

Könnyű, zajtalan menet.

Legnagyobb tartósság.

Legujabb jobbitások. ✱

Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

PF AFF-varró-
gépek raktára

HERBSTER KÁROLY-nál

BUDAPEST, VII.,
KÁROLY-KÖRUT 9.

Kovald

Fest

Tisztit

Gyár és főüzlet: V.I., Szövetség-u. 35/37.

FINGEL TESTVÉREK

SZÁRAZ, VEGYTISZTÍTÓ ÉS MŰFESTŐ TELÉP
 FŐÜZLET: VII., SIP-UTCA 11. SZ.
 TELEFON: 160-76.

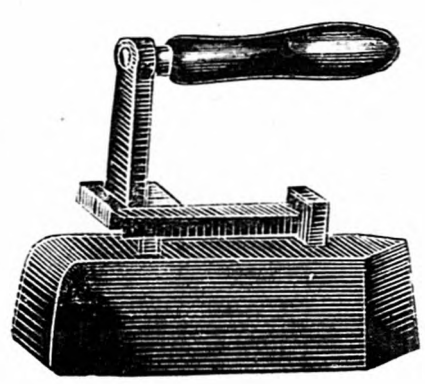
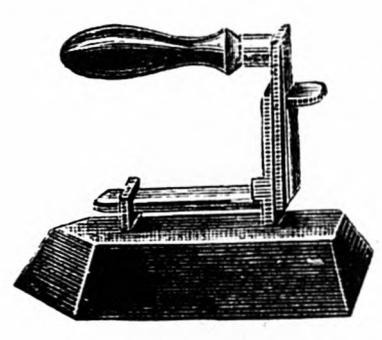
Felhívjuk a férfiszabó iparos urak szives figyelmét fenti telepünkre, hol férfi ruhák száraz és vegytisztítását — szükség esetén 24 óra alatt — jutányosan és pontosan eszközöljük. Specialisták női ruhák, csipkék, selymek, függönyök, zsinórok stb. mintaszerinti megrestésében és azok száraz és vegytisztításában. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölünk.

Fióközletek: VII., Dob-utca 59. — VI., Nagymező-utca 52.

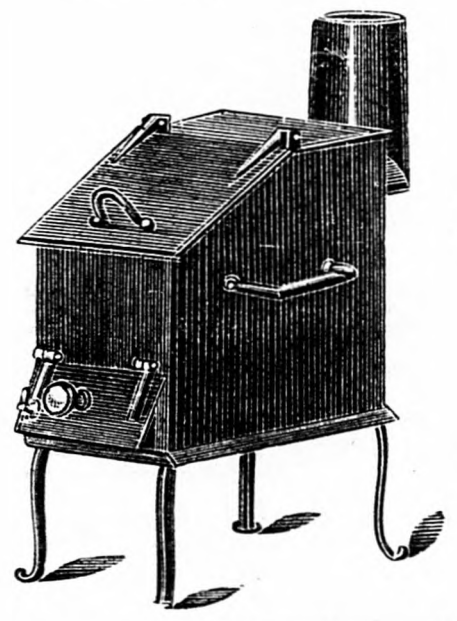
Imrey Mihály

vasáru-, szerszám-, konyha- és háztartás berendezési üzlete
 Az arany mozsárhoz.
 Budapest, VII., Király-utca 49.
 Telefon 29-10. Alapított 1873.

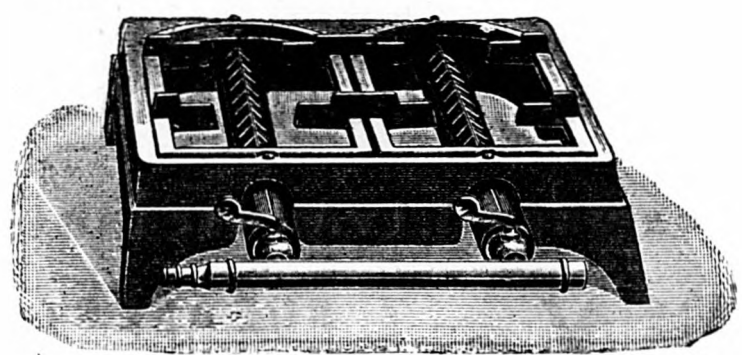
Szabó-vasalók igen erős kovacsolt fogantyúval.
 10 11 12 13 14 15 16 17 18
 3.— 3.30 3.60 3.90 4.20 4.50 4.80 5.— 5.20

Szabó-vasalók önműködő patent fogantyúval.
 10 11 12 13 14 sz.
 2.60 2.80 3.— 3.20 3.40
 15 16 18 sz.
 3.60 3.80 4.20

Szabó-vasaló melegítő kályhalemezből, rostélylyal
 18/27 21/27 21/32 cm.
 5.50 6.50 7.50
 24/34 24/37 25/42 cm.
 8.50 9.50 10.50
 öntött vasból 13.50

Gázmelegítő szabó-vasalókhöz.
 1 2 3 lánggal
 6.50 12.50 20.—

Legolcsóbb beszerzési forrás.

BAUER ÉS WEISZ

első bpesti katonai zsinór és paszománnyáru-gyár
 Vas-utca 14. BUDAPEST Kőfaragó-u. 1.
 • Ajánlják következő saját gyártmányúkat: •
 egyenruha-zsinórok, egyenruha-paszománnyok, egyenruha-himzések, egyenruhagombok, rendjel-szalagok tiszték és legény-ség számára.
 Magyar díszruhára, temetkezési vállalatok számára, libériára, rendőröknek stb. stb. való zsinór- és paszománt-árak.
 Legmodernebb berendezés.

Villanyos üzem. Villanyos üzem.

Alapított 1850. **SEMLER J.** Alapított 1850.

Osztrák császári és magyar királyi udvari szállító posztó- és angol divatkelmék áruházai
 BUDAPEST, V., Bécsi- és Deák-utca sarkán.
 LONDON, 7. UPPER JAMES STREET.

Detail-osztályom kibővítése folytán azon előnyös helyzetben vagyok, hogy az eddig is ismert nagy választéku **eredeti angol uri divatszövet-raktáram** legkiválóbb idényujdonságait hatványozott mértékben birom t. vevőimnek bemutatni.
 * Minták készséggel küldetnek. *

HOLZER

császári és királyi udvari és kamarai szállító

Világ-városi áruház **divatházának** Váró-, író- és olvasó-termek:
 * összes helyiségei *

BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS-U. 9.

LÁZÁR-féle kávéház

Budapest, VII., Dob-utca 20. (Holló-utca sarok).

A budapesti női- és férfi-konfekció szabómesterek találkozó helye.

Gyári telefon 92-97.

Raktári telefon 16-71.

SCHWARCZ LAJOS

Budapest, IV., Deák Ferencz-utca 15. sz.

Minden fajta, angol, franczia és hazai gyártmányu
posztó, gyapjuszövetek, béléssárk
és szabókellékek gyári raktára.

!! A szabóiparosok legolcsóbb bevásárlási forrása !!

Az Első magyar Jaquard selyem-szövőgyár

Alapított 1889. évben. Tulajdonos: Schwarcz Lajos Alapított 1889. évben.

BUDAPEST, IX. ker., Gyep-utca 39. szám.

☛☛☛ K É S Z I T : ☛☛☛

Különféle színű és
☛ kivitelű selyem, ☛
gyapju és piket dívat
☛ mellényszövetet ☛

szabó- és cipész cím-
két, kabát-akasztót
a legkülönfélébb
izléses kivitelben.

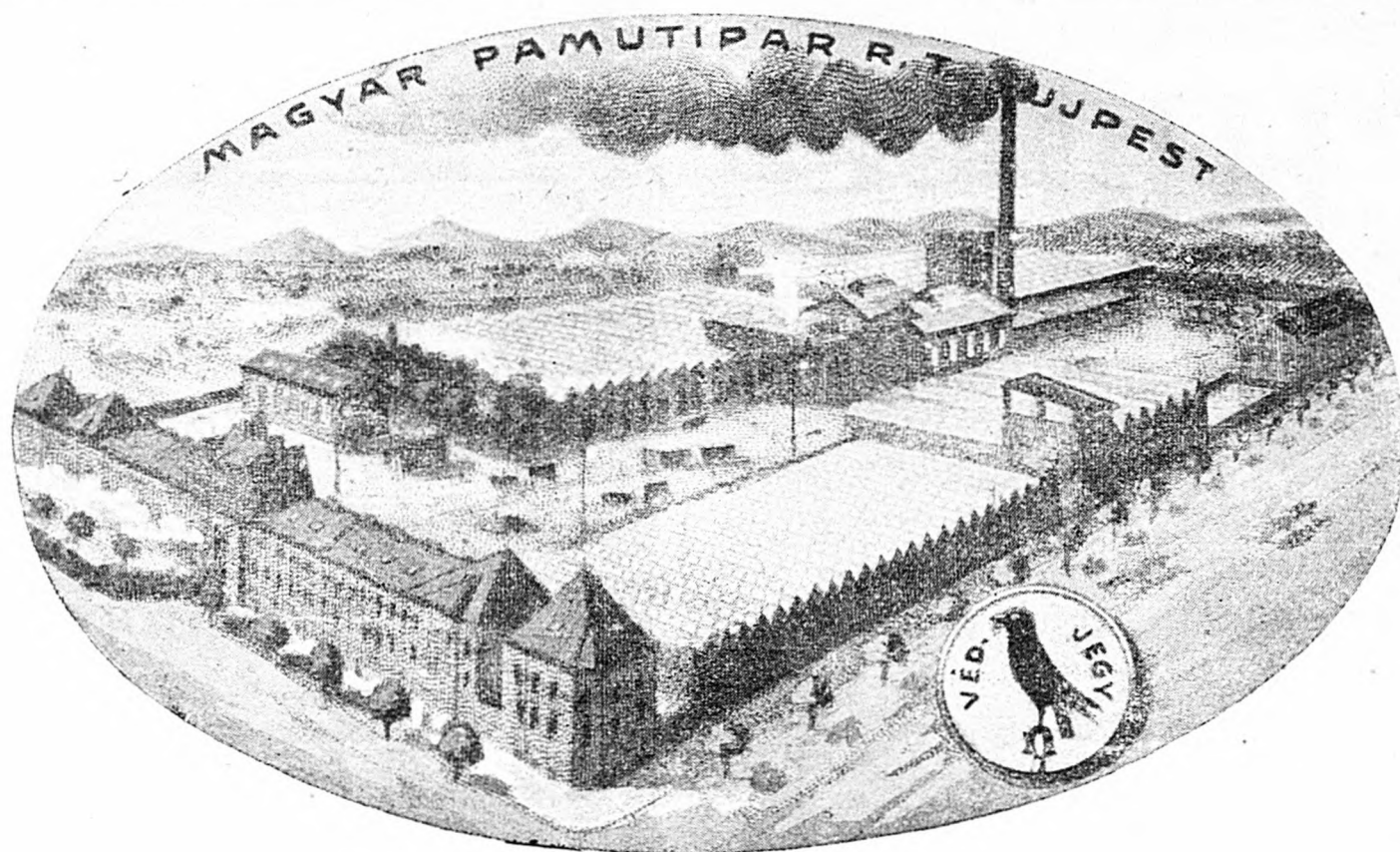
☛☛☛ Minták ingyen és bérmentve. ☛☛☛

Magyar Pamutipar R. T. Ujpest.

Városi raktár: BUDAPEST, V., SAS-UTCA 25. SZAM.

Pártoljuk a magyar ipart!

Pártoljuk a magyar ipart!

Gyárt mindenféle szabókelléket, szállítási cikket, inledet nyersárut, vásznát, chiffont, szatint grádlit és bélésárukat.

Alapított 1885. 60 Alapított 1885.

A modern szabászatból

kellő és alapos oktatás a legrövidebb idő alatt csakis az 1885. év óta fennálló, aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetett

Első Nyilvános szabásztanítási Intézet

ben nyerhető

Budapest, IV., Szervita-tér 8. II. emelet 36.

□ TANIDŐ NAPONTA 5 ÓRA. □

Tanórák: ünnep- és vasárnapokat kivéve reggel 9 órától 12 óráig; délután 2 órától 4 óráig tartatnak, vagy kívánatra este 7 órától 9 óráig.

Rendes tanidő 14 nap. A fölfogáshoz képest a tanidő néhány napra redukálható, vagy a szükséghez mérten meghosszabbítható.

Minden tanítvány már az első 8 napon belül próbaszabás által meggyőződhetik tanulásának eredményéről. Az intézet műhelyében próbát csinálhat.

Tandíj: a modern férfi-ruhák szabásának tanítására, az összes rajzkellékekkel együtt 70 kor. Magyar ruhák, katonai- és papiégyenruhákkal együtt 100 korona.

Süketnémák, vagy akik a szabóságot nem tanulták, a tandíj kétszeresét fizetik.

Tandíj a belépés napján előre fizetendő. — Bővebb értesítés levél útján is nyerhető.

Egy általánosan elismert szabásztanár.

A modern polgári- és katonai-ruhák szabászatából oktatást ad 60 koronáért.

Minden tanuló egyszaktankönyvet kap díjtalanul.

A legujabb centimeter rendszer magántanulásra ára 7 korona.

Teljesen kipróbált szabványminták utánvétellel is küldetnek.

REICHERT ZSIGMOND

szabászati specialista

Budapest, VI., Király-utca 38.

Telefon 16—70.

Fischer és Kohn Budapest

V., ERZSÉBETTER 12.

Finomposztó- és gyapjuszövetárak, katoná- és libéria-posztók
Angol és francia ujdonságok uri- és női-ruhakelmékben
Nagyban és kicsinyben. Honi-gyártmányok legnagyobb választékban.

Pfaff - J - Központi-orsós

(Central Bobbin)

elismert

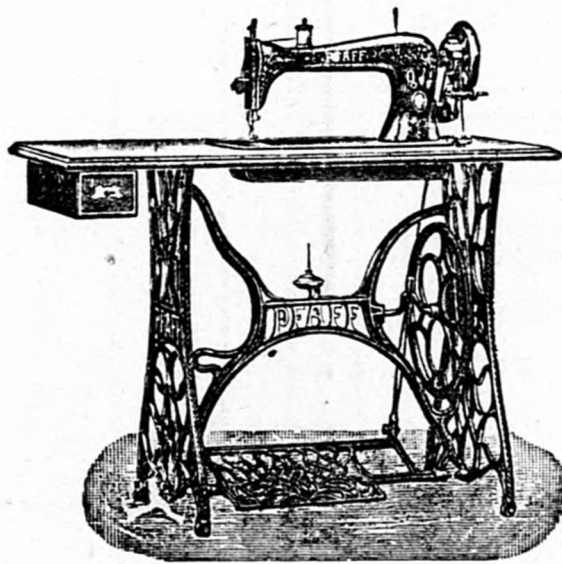
elsőrangú szabóipari varrógép

Könnyű zajtalan menet!

Nagy orsótartó nagy orsóval!

Legujabb jobbitások!

Legujabb és legcélszerűbb
erőhajtó berendezések!

Számos célszerű apparátus!

Állandóan szép és erős öltés!

Feltétlen megbízható!

Képes árjegyzék
kivánatra ingyen.

A hadsereg és tengerészet számos ruházatfelszerelési műhelyében használatban

Képviselet: Herbster Károlynál, Budapest, VII., Károly-körút 9.

Ajánlják gazdagon felszerelt
gyapju-szövet
bélésárak és
varrókellékek raktárát
a legjutányosabb gyári ára-
kon nagyban és kicsinyben.

HOFFMANN JAKAB ÉS TESTVÉRE

gyapjuszövet, bélésárak és varró-kellékek raktára
BUDAPEST, VII, DOHÁNY-UTCA 43.

! Szabók figyelmébe !

Maradékok állandó
nagy választékban

Szabókellékek a leg
jutányosabb árban

A szabás eleganciája mindig egyforma tartással, lágyan és mégis tartósan csak az

„Ideál“ czérnázott lószőrszövettel

(majd az összes kulturállamokban szabadalmazva) érhető el, mely a legtöbb szabókellék-üzletben raktáron található s melyet a nagy konfekciós-üzletek, valamint minden jobb szabóműterem használ.

A kiválóan erős és ruganyos szövet, az azzal való racionális munka, továbbá azon körülmény, hogy a lószőr a szöveten keresztül nem hatolhat (mert a körülczéznázás ezt lehetetlenné teszi), az összes más bélesszövettel szemben az „Ideál“ czérnázott lószőrszövetnek adja az előnyt.

Az érdekeltek tájékoztatás céljából közvetlenül **Moriz Fuhrmann, Brünn** lószőr-fonó és szövőgyárához

fordulhatnak, vagy pedig annak képviselőihez:

Bpest: STEIGENBERGER JÓZSEF, Sas-u. 20.

Brünn: ADOLF MUNK, Theresienglacis 15.

Wien: JOHANN SINGER, II., Untere Augartenstrasse 16.

Prag: RICHARD GUTH, Ferdinandstrasse 38.
Prossnitz: CARL KRANZ.

Fischer Simon és Tsai

Budapest, Bécsi-utca 10. szám.

Arany- és selyem brokátok.

Fekete és színes selyembélések.

Selyem- és chappe-ujjabélések.

Bársonyok és Peluche-ök.

Continental auto- és mótör-pneumatik

Continental osztr.-amerikai gummigyár r.-t.

készít gummiköpenyeket és gallérokat, civil, hadsereg, rendörség, helyhatóságok részére.

Aeroplán- és ballon-szöveteket.

Magyarországi vezérképviselet és főraktár:

Déry Gyula, Budapest

VI. ker, Révay-utca 6. szám.

Autobus iömmör gummikerekek

BARBER IZIDOR ÉS TSA

≡ bel- és külföldi ≡

posztók, bélésárúk

és szabókellékek

≡ gyári raktára ≡

BUDAPEST

V. Erzsébet-tér 1. sz.

KÁLMÁN „RÉMI“-kávéháza József körút 6.
A szabók találkozási helye.

LANGEL TESTVÉREK

SZÁRAZ, VEGYTISZTÍTÓ ÉS MŰFESTŐ TELBPB
FŐÜZLET: VII., SIP-UTCA 11. SZ.

TELEFON: 180-76.

Felhívjuk a férfiszabó iparos urak szives figyelmét fenti telepünkre, hol férfi ruhák száraz és vegytisztítását — szükség esetén 24 óra alatt — jutányosan és pontosan eszközöljük. Specialisták női ruhák, csipkék, selymek, függönyök, zsinórok stb. mintaszerinti megrestésében és azok száraz és vegytisztításában. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölünk.

Fiékküzletek: VII., Dob-utca 59. — VI., Nagymező-utca 52.